

**ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ФАКУЛЬТЕТІ
"ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖӘНЕ ӘЛЕМДІК
ЭКОНОМИКА" КАФЕДРАСЫ**

**1 КУРС "6В04104 - ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКА" ББ БОЙЫНША
"МИКРОЭКОНОМИКА ПРИНЦИПТЕРІ" ПӘН БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН
БАҒДАРЛАМАСЫ**

ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ БАҒДАРЛАМАСЫ

Микроэкономикаға кіріспе

Микроэкономика пәні мен әдістері

Нарық механизмінің негізі ретінде сұраныс пен ұсыныс

Нарықтар және бәсекелестік

Икемділік тұжырымдамасы және оны қолдану

Икемділік коэффициенттері.

Әр түрлі нарықтық жағдайларда икемділік көрсеткіштерін түсіндіру

Сұраныс: тұтынушының мінез-құлық теориясы

Тұтынушының оңтайлы таңдауын анықтау. Маңыздылық.

Немқұрайлылық қисықтары және бюджет сызығы.

Ұсыныс: бәсекеге қабілетті нарықтардағы фирмалар

Фирманың өндірісі және шығындары

Тұтынушылар, өндірушілер, нарықтардың тиімділігі

Тұтынушы мен өндірушінің профициті, нарықтың тиімділігі және оның жетілмегендігі

Мемлекеттің экономикалық саясаты. Бағаны бақылау. Салықтар. Субсидиялар.

Қоғамдық игіліктер

Қоғамдық игіліктер, ортақ ресурстар, мериторлық тауарлар.

Сыртқы әсерлер және нарықтың бұзылуы

Төтенше жағдайлар және нарықтық тиімсіздік

Ақпарат және мінез-құлық экономикасы

Нарықтағы ақпараттық асимметрия мәселелері. Осы мәселелерді шешу принциптері

Фирманың өндірістік шешімдері

Белгісіздік жағдайында фирманың мінез-құлқы

Монополия

Монополиялық баға және пайда.

Монополиядан болған шығындар және монополияға қарсы саясат

Монополиялық бәсекелестік

Сараланған тауарлардың бәсекелестігі. Жарнама және брендинг

Олигополия.

Ойын теориясы және ынтымақтастық экономикасы

Өндіріс факторларының нарығы

Еңбек нарығының экономикасы

ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУ ТАПСЫРМАСЫН ОРЫНДАУ ҮШІН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

Емтихан нысаны мен платформасы: "Универ" АЖ негізінде жазбаша офлайн емтихан

Офлайн жазбаша емтихан - студенттің/магистранттың теориялық ережелер мен практикалық мәселелерді жазбаша түрде баяндау қабілеті мен білімін бағалаудың бір түрі: зерттелген пәннің тақырыптарына қатысты құбылыстар мен процестерді сипаттау, түсіндіру, талдау және бағалау. Жазбаша емтихан өткізу білім алушының жазбаша ғылыми стильде сұрақтар мен тапсырмалар бойынша өз білімі мен пікірін білдіру қабілетін бағалауға мүмкіндік береді (зерттелген пәннің терминдерін қолдану, логикалық реттілік, мазмұндылық, семантикалық дәлдік).

Қорытынды емтиханның сұрақтары мен тапсырмаларына теориялық ережелерді, нақты құбылыстар мен процестерді түсіндіру, сипаттау және талдау, жаттығуларды орындау және пән бағдарламасының тақырыбына қатысты мәселелерді шешу кіреді. Емтихан алушы студенттің пәнді түсінуін, аналитикалық және сыни ойлау қабілеттерін, қойылған сұрақтарға нақты және нақты жауап беру қабілетін бағалайды.

Қорытынды емтихан келесі білім беру міндеттеріне *қол жеткізуге арналған*:

1. Түсінуді бағалау: емтихандар емтихан алушыларға оқушылардың зерттелген пәннің тақырыптарын қаншалықты жақсы білетінін және түсінетінін бағалауға мүмкіндік береді. Жазбаша жауаптың мазмұнын тексеру арқылы емтихан алушы оқушының зерттелген пән тақырыптары бойынша сұрақтарды түсіну тереңдігін тексере алады.

2. Өз ойларын анық, анық және сауатты жеткізе білу қабілетін бағалау. Жазбаша емтихандар оқушының зерттелетін пәнде қолданылатын ғылыми терминдерді қолдана отырып, өз білімі мен ойларын нақты және нақты тұжырымдау, баяндау қабілетін бағалайды. Студенттің жазбаша емтихан тапсыру процесі келесі ережелер мен рәсімдерге сәйкес өтеді:

- 1) Студенттер емтиханды "Универ" жүйесінде кестеге сәйкес тапсырады.
- 2) Көрсетілген уақытта студент аудиторияға келіп, келу парағына қол қоюы тиіс.
- 3) Смартфонды, ақылды сағатты, құлаққапты алып жүруге тыйым салынады.
- 4) Әрбір студент үшін емтихан билетін жасау "Универ" АЖ негізінде автоматты түрде жүргізіледі.
- 5) Студент емтихан билетін алып, жазбаша жауап дайындау үшін өз орнына барады. Орын нөмірі келу парағында көрсетілген.
- 6) Оқытушы емтихан тапсыру кезінде калькуляторды пайдалануға рұқсат алу үшін алдын ала өтініш берген жағдайда студенттерге аудиторияға кәдімгі калькуляторды әкелуге рұқсат етіледі.
- 7) Жазбаша жауапты дайындау уақыты - 2 сағат.
- 8) Емтихан шақырылған кезекші оқытушының қатысуымен ғана басталады.
- 9) Жазбаша жауап дайындау аяқталғаннан кейін студент аудиториядан кетеді.
- 10) Емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады:

Балдар мынадай тәртіппен қойылады:

- 1 сұрақ - 33 балл;
- 2 сұрақ - 33 балл;
- 3-сұрақ - 34 балл.

Бағалау саясаты

Блум таксономиясын қамтитын және курстың оқу нәтижелеріне сәйкес келетін рубрикаторға негізделген бағалау саясаты құрылымдық болып табылады оқушылардың үлгерімін бағалаудың және бағалаудың курстың білім беру мақсаттарымен байланысты болуын қамтамасыз етудің тиімді әдісі.

Рубрикаторды пайдалану әділ және бейтарап бағалауды қамтамасыз етеді. Студенттер, егер олар дұрыс бағаланбаған деп санаса және емтихан сұрағы пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасына сәйкес келмесе, өз бағаларын даулауға мүмкіндік алады.

Блум таксономиясы мен курстың оқу нәтижелерін қамтитын рубрикаторға негізделген бағалау саясаты бірнеше артықшылықтар береді. Рубрикаторды қолдану бағалау мен оқу мақсаттары арасындағы үйлесімділікті жақсартады, білім алушылардың үлгерімін бағалаудың құрылымдық әдісін ұсынады және ашық және дәйекті баға қоюды қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, олар студенттердің мүмкіндіктерін жақсартудың үміттері мен бағыттарын нақты анықтау арқылы кеңейтеді, бұл сайып келгенде олардың білім беру дамуына және оқу курсын меңгерудегі жетістіктеріне ықпал етеді. Критериалды бағалау айдары А және Б Қосымшасында келтірілген.

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР

Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер

1. Мэнкью Н.Г. - Принципы микроэкономики (9-е издание)
2. Варриан Х. – Микроэкономика среднего уровня: современный подход (10-е издание)
3. Кругман П., Уэллс Р. – Микроэкономика (6-е издание)
4. Пиндаик Р., Рубинфельд Д. – Микроэкономика (9-е издание)
5. Деньгов В. В. Микроэкономика в 2 томах. Том 1. Теория потребительского поведения. Теория фирмы. Теория рынков. М.: Юрайт. 2024. – 411 с.
6. Антипина О.Н., Миклашевская Н.А. Основы современной микро- и макроэкономики. Учебник. М.: КНОРУС, 2024. – 208 с.
7. Чахоян В. А., Киреев А. В. Микроэкономика-2. Учебно-методические материалы. М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2024. – 104 с.
8. Микроэкономика. Вводный/Под. ред. Ю.В. Таранухи. М.: Экономический факультет МГУ имени М.В.Ломоносова, 2024. – 640с.
9. Микроэкономика / под ред. А. С. Булатова. М.: Юрайт. 2024. 359 с.
10. Сапарбаев Ә.Ж., Қалдияров Д.А. және т.б. Микроэкономика. Оқу құралы. -Алматы: Қазақ университеті, 2002. -97 б.

11. Кулекеев Ж.А., Султанбекова Г.К. Микроэкономика. – Алматы: Казстатинформ, 2011.
12. Мухамедиев Б.М. Микроэкономика. Учебник. Рек. МОН РК. - Алматы: Қазак ун-ті, 2014. - 309 с.

Қосымша

1. Бойцова Е., Вощикова Н. Экономическая теория: макроэкономика, микроэкономика. Актуальные проблемы 3-е изд., пер. и доп. Учебник и практикум для вузов. – Litres, 2024.
2. Максимова В. и др. Микроэкономика 2-е изд., пер. и доп. Учебник для вузов. – Litres, 2023.
3. Хубиев К., Текеева А. Микроэкономика. Вводный курс. Учебное пособие для вузов. – Litres, 2024.

Интернет ресурстар:

1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
2. Khan Academy – <https://www.khanacademy.org>
3. Coursera – <https://www.coursera.org>
4. Economics Online – <https://www.economicsonline.co.uk>
5. MIT OpenCourseWare – <https://ocw.mit.edu>

Деректерді талдауға арналған пайдалы құралдар:

Stata және R - экономикалық талдауға арналған танымал бағдарламалық орта.

Desmos -сұраныс пен ұсыныстың графигін құруға арналған онлайн-калькулятор.
<https://www.desmos.com>

ПРЕЗЕНТАЦИЯ ФОРМАСЫНДАҒЫ ОБӨЖ ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ (АБ 100%-дан 30%)

Критерийлер	«Өте жақсы» 25-30%	«Жақсы» 20-20%	«Қанағаттанарлық» 15-20%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-15%
1. Презентацияның мақсаты мен міндеттерінің айқындылығы	Презентацияның мақсаты мен міндеттері нақты тұжырымдалған, аудиторияның барлық мүшелеріне түсінікті, ешқандай күмән тудырмайды.	Презентацияның мақсаты мен міндеттері көрсетілген, бірақ толық түсіну үшін біршама түсініксіз немесе анық болмауы мүмкін.	Презентацияның мақсаты мен міндеттері анық емес тұжырымдалған, бұл спикердің негізгі ниетін түсінуді қиындатады.	Презентацияның мақсаты мен міндеттерін нақты тұжырымдаудың болмауы.
2.Талдау тереңдігі және негізгі идеяларды ұсыну, өзіндік қорытындылар мен ұсыныстардың болуы	Негізгі идеяларды терең талдау, тақырыптың қосымша аспектілерін тарта отырып, материалды егжей-тегжейлі ұсыну. Презентацияда терең және түпнұсқа тұжырымдар, сондай-ақ нақты және практикалық ұсыныстар бар.	Негізгі аспектілерді ұсынатын жақсы талдау, бірақ толығырақ немесе нақты мысалдар қажет болуы мүмкін. Негізгі тұжырымдар мен ұсыныстар бар, бірақ олар егжей-тегжейлі немесе түпнұсқа болуы мүмкін.	Негізгі идеяларды шектеулі талдау, үзінді ақпаратты ұсыну. Қорытындылар мен ұсыныстар бар, бірақ олар шектеулі және қосымша әзірлеуді қажет етуі мүмкін.	Талдаудың болмауы, презентация Үстірт және мағынасыз. Өз тұжырымдары мен ұсыныстарының болмауы
3.Ұсынылған ақпараттың толықтығы мен дәлдігі.	Ұсынылған барлық ақпарат толық, дәл және презентация тақырыбына толық сәйкес келеді.	Ақпарат жалпы ұсынылған, бірақ кішігірім олқылықтар немесе дәлсіздіктер бар.	Ұсынылған ақпаратта елеулі олқылықтар немесе дәлсіздіктер бар.	Ұсынылған ақпарат үзінді және тақырып талаптарына сәйкес келмейді
4.Өзекті дереккөздер мен әдебиеттерді пайдалану	Ағымдағы және беделді дереккөздер пайдаланылды және олардың дәйексөздері стандарттарға сәйкес келеді.	Дереккөздер пайдаланылды, бірақ олардың барлығы өзекті емес немесе тақырыпқа толық сәйкес келмейді.	Ескірген немесе сәйкес келмейтін көздер пайдаланылды.	Ағымдағы дерек көздерді пайдаланбау
5.Көпшілік алдында сөйлеу дағдылары.	Дауысты, жест-ишараны және аудиториямен байлаысын жақсы қолдана отырып, сенімді кәсіби және тиімді сөйлеу.	Сөйлеу тиімді, бірақ қарым-қатынас дағдыларын жақсарту үшін біраз жұмыс қажет болуы мүмкін.	Көпшілік алдында сөйлену дағдылары айтарлықтай жетілдіруді қажет етеді	Сөйлеу сәтсіз аяқталды, бұл аудиторияны түсінуді және тартуды қиындатады.

ЖАЗБАША ТАПСЫРМА НЫСАНЫНДА БӨЖ ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ (АБ 100%-дан 25%)

Критерийлер	«Өте жақсы» 25-30%	«Жақсы» 20-20%	«Қанағаттанарлық» 15-20%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-15%
1. Оқытушының кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігінің теориялары мен тұжырымдамаларын түсіну	Оқытушының кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Тиісті және тиісті сілтемелер (дәйексөздер) беріледі негізгі көздерге.	Оқытушының кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды терең түсіну. Тиісті және тиісті сілтемелер (дәйексөздер) беріледі негізгі көздерге.	Оқытушының кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды шектеулі түсіну. Негізгі дереккөздерге шектеулі сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Оқытушының кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігі туралы теорияларды, тұжырымдамаларды Үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
2. Қазақстандағы оқытушының кәсіби бірегейлігі мен кәсібилігінің негізгі мәселелерін түсіну	Оқытушының кәсіби бірегейлігі мен кәсібилігінің негізгі ұғымдарын Қазақстан контекстімен жақсы байланыстырады. Дәлелдерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, сұхбат немесе статистикалық талдау негізінде).	Оқытушының кәсіби бірегейлігі мен кәсібилігінің негізгі ұғымдарын Қазақстан контекстімен жақсы байланыстырады. Дәлелдерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, сұхбат немесе статистикалық талдау негізінде).	Оқытушылардың кәсіби бірегейлігі мен кәсібилігі тұжырымдамаларының Қазақстан контекстімен шектеулі байланысы. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану	Оқытушының кәсіби бірегейлігі тұжырымдамаларының Қазақстан контекстімен байланысы шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды
3. Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсыныстар / ұсыныстар жазу	Оқытушылардың кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігін арттыру бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсыныстар, ұсыныстар ұсынады Қазақстанда.	Оқытушылардың кәсіби сәйкестігі мен кәсібилігін арттыру бойынша сауатты саяси және/немесе практикалық ұсыныстар, ұсыныстар Қазақстанда. ұсынады	Шектеулі саясат және практикалық ұсыныстар. Ұсыныстар маңызды емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Саясат пен практикалық нұсқаулар немесе өте төмен сапалы ұсыныстар аз немесе мүлдем жоқ.
4. Хат, АРА- стиль	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. АРА стилін қатаң ұстанады.	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді. АРА стилін қатаң ұстанады.	Хатта кейбір негізгі қателер бар және айқындық қажет жақсарту. АРА стилін ұстануда қателіктер бар.	Жазылған түсініксіз, мазмұнын ұстану қиын. АРА стилін ұстануда көптеген қателіктер бар.